

en afhængig Husmandsstand ud deraf, men at det vil blive Virkningen, er ganske givet.

Endvidere sagde den højtærede Minister noget om, at vi fra vor Side havde hindret denne Lov i at komme til at virke, havde holdt Loven nede, gjort den næsten ubrugelig o. s. v. Jeg ved ikke, hvad den højtærede Minister tænker paa, det kan i alt Fald ikke ramme mit Parti og aldeles ikke mig. Det Arbejde, jeg har været med til at gøre i Udstykningsforeningerne, har nemlig gaaet ud paa at faa det mest mulige ud af denne Lov og af Loven om Udlaan af Stats-Laanefondens Midler, som Udstykningsforeningerne arbejder under, og dette Arbejde er i meget stor Udstrækning blevet støttet af mine Partifæller ude omkring i Landet, idet de i stort Tal staar som Garanter for den nævnte Virksomhed. Ministerens Udtalelser rammer altsaa ganske ved Siden af, de rammer i alt Fald ikke mit Parti.

Den højtærede Minister vilde gerne vide, hvilke Skridt jeg ønskede der skulde tages med Hensyn til dette Lovgivningsarbejde, naar jeg mente, at det foreslaaede Skridt var for lille. Den højtærede Minister vilde ikke være med til Ekspropriation — det vidste vi —, men hvad skulde der saa gøres? Naar man ikke kan faa det ene, maa man tage det andet. Jeg kan godt forstaa, at naar Ministeren er saa stærkt imod Ekspropriation og dog vil, at der skal udstykkes, maa han gaa en anden Vej, og naar han virkelig vilde, at dette Lovgivningsarbejde skulde fremmes paa den bedste Maade, set fra hans Synspunkt — nemlig ved at købe Jord i fri Handel — kunde man i alt Fald bruge den Fremgangsmaade at give de anerkendte Udstykningsforeninger Midler i Hænde fra Statens Side, saa at de kunde købe større Gaarde til de Priser, der maatte fremkomme, og som muligvis vilde komme til at ligge noget lavere, naar man stod som kontant Køber overfor Sælgeren. Men dette Lovforslag, naar det ophøjes til Lov, og det Lovforslag, som i Øjeblikket ligger i Folketinget, om Stats-Laanefondens Midler vil efter min Mening virke i ganske modsat Retning, idet Bankerne netop vil være interesserede i at støtte Udstykningsforeningerne med Hensyn til at faa de Ejendomme udstykket, hvor der er de største Prioriteter, og der, hvor der er de største Prioriteter, har Ejendommene i Almindelighed været Genstand for Spekulation. Derved kommer man til at hjælpe Spekulanterne, og det forekommer mig noget uheldigt.

Den højtærede Minister mente, at efter det Kendskab, han havde til mig — jeg ved ikke, hvilken Ære han tillagde mig —, vilde ogsaa jeg være betænkelig ved at ekspropriere Jord fra store Gaarde. Jeg maa imidlertid bedrøve den højtærede Landbrugsminister i saa Henseende, selv om det skal gaa noget ud over de skønne Tanker, Landbrugsministeren hidtil har haft om mig. Jeg vilde ikke være det mindste betænkelig ved at sige til den store Landbruger, som har en Ejendom af den Størrelse, som er omtalt i det saakaldte Ekspropriationslovforslag: Du skal være villig til at give Plads for en af dine Medborgere; tværtimod, jeg vilde være meget glad ved at være med i dette Arbejde.

Endelig omtalte den højtærede Minister, hvilke Børn der er de bedste, dem, Landbrugsministeren har stiftet Bekendtskab med, eller dem, jeg har stiftet Bekendtskab med. Jeg kan huske, at en nær Meningsfælle af Ministeren i sin Tid mente, at visse andre Partier havde det som Børnene i en Kartoffelmark: de store løb frem og tog de store Kartoffler, og saa overlod de til de smaa at samle de smaa Kartoffler op; det Spørgsmaal synes jeg derfor godt, vi kan lade ligge.

Gunnar Fog-Petersen: Der var en enkelt Bemærkning i den højtærede Landbrugsministers Tale, som jeg gerne vil opholde mig ved. Den højtærede Minister talte om Ejendomsretten og Følelsen for denne Ret og lod, i samme Øjeblik han advarede imod Spekulation i Politik, sit eget Parti paa en Maade forpagte Eneretten til denne Følelse. Dette gjorde Ministeren ud fra den Stilling, Partierne tager til Ekspropriationsbestemmelsen, saaledes som den har været drøftet her. I denne Forbindelse vil jeg gerne henlede den højtærede Ministers Opmærksomhed paa, at hvor udmærket, naturlig, stærk og sund en Følelse Ejendomsretten end er, er den ikke noget absolut, den er noget i allerhøjeste Grad relativt. Ingen vil mere end dette høje Tings højtærede Formand, der fornylig førte et udmærket Forsvar for Loven om Len- og Stamhuse — og med hans Partis Tilslutning blev Lovforslaget jo gennemført her —, give mig Ret heri. Jeg behøver ikke at minde den højtærede Landbrugsminister om de mange Eksempler, der kunde nævnes derpaa ned igennem Tiderne, og paa den Udvikling, der har fundet Sted, men jeg vil gerne pege paa en enkelt Bemærkning i den højtærede Ministers Tale, hvori han efter at have